

LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje
dienraštis Rytinėse Valstijose
Dalis Queens apskrityje (N. Y. \$811.00
Kanadoje 11.00
Kitur užsienyje 15.00
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose 10.00
Pavienio egzempl. kalna 5 centai

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian daily in
Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone Vtgrinia 9-1827
PRICE 5c A COPY

No. 88

Richmond Hill 19, N. Y., Šeštadienis, gegužės (May) 4, 1957

METAİ 47-ti

KRISLAI

Nuo širdies.
Du iš vieno.
Seni prisiminimai.
"Vardan dievo ir
apaštaly".
Keisti žmonės.
Kas toliau?

Rašo A. Bimba

Tegu eina ir mano nuosi-
dus ir gilus paraginimas vi-
siems geros valios susipratu-
soms lietuviams Didžiojo
New Yorko ir apylinkės: Sek-
madienį būkite Auditorijoje
pas aidiečius. Pamatykitė ju
pstatymą operetės "Teismo
"omedija". Įvertinkime aidie-
čių trūšą!

Su kvišų skaitytojais noriu
įsidalinti Gegužės Pirmosios
susirinkimo įsūdžius. Jie
įdomūs ir reikšmingi.

Kalbū apie masinį mitingą,
įvykų New Yorko. Tai buvo
didžiulis mitingas. Faktiniai
net du mitingai. Kai į vieną
žmonės nebesutupo, buvo pa-
mata kita tokia pat didoka sa-
lė, bet ir ten vietos nebeužte-
kė.

Tie patys kalbėtojai kalbė-
jo abiejose mitinguose.

Mitingą surengė greitomis
sudaręs "Socialistinės Vien-
ybės Komitetas". Visi kalbėto-
jai mušė į tą patį tašką: ver-
biančiai, būtinai ir neatidėlio-
tinai Amerikai reikia visų so-
cialistinių - komunistinių grupių
vienybės

Prie jos nuo dabar eisime,
jos nuo dabar sieksime!

Gerai, kad įvairių grupių
kalbėtojai vienas kito neužka-
linėjo. Taip jau, matyt, buvo
susitarta iš anksto.

Komunistus atstovavo geras
kalbėtojas ir drąsus veikėjas
Charney. Už trockistus kalbė-
jo Mrs. M. T. Weiss. Tai smar-
ki, gabi kalbėtoja. Ji norinti
išlaisvinti ne tik Amerikos,
bet ir socialistinių kraštų dar-
bininkus, o komunistus sugra-
žinti prie Lenino idėjų, prie
tikros sovietinės demokratijos!

Labai gili išpūdi manėje ir
visuose padarė prof. mokslin-
inkas ir istorikas DuBois.
Kokia tai nepaprasta, šviesi
asmenybė!

Ypatinga mano dėmesį pa-
sigavo Rev. Muste. Atsimenu
anuos senus, "žilosios senovės"
laikus, kai aš redagavau
"Malgamėitų unijos "Darbą",
o Muste darbavosi audėjų uni-
joje. Tada jis dar nebuvo ku-
nigu. Tik vėliau užsidėjo ko-
kios tai protestantiškos sekto
kunigo titula.

Žmogus jis įdomus, puikus
kalbėtojas. Džiugu, kad ne
kunigystės stonas jo proto ne-
sugadino. Visą laiką Muste iš-
silaikė su radikalais. Ir da-
bar, šiame sąjudyje už socia-
listinę vienybę, matyti, Mus-
te tenka svarbus vaidmuo su-
vaidinti.

O šiame gegužiniame mi-
tinge pasirodymas ir kalbėji-
mas "Catholic Worker" re-
daktorės ir leidėjos Dorothy
Day buvo nepaprastas daly-
kės. Ji moteriškė jau senyva,
bet pilna ryžto ir entuziazmo.
Kalbėjo gerai, bet ji sakėsi
kalbanti "vardan dievo ir

(Tęsia 4-tam pusl.)

Admirolas Burke sako, kad kare tarp Amerikos ir T. S. abu kraštai susinaikintų

Washingtonas. — Admi-
rolas Arleigh A. Burke, ku-
ris yra laivyno operacijų
viršininkas, sakė, kad jeigu
iškiltų atominiai-vandenili-
nis karas tarp Amerikos ir
Tarybų Sąjungos, tai
du milijonai pajėgtų
vienas kitą sunaikinti. Jis
sakė, kad tas vienas bai-
sus faktas, kiek galios da-
bar žmogus turi savo ran-
kose, gal sulaukys abi puses
nuo įsivėlimo į karą.

Admirolas Burke savo
nuomonę išreiškė Kongreso
atstovų buto biudžetini-
am komitetui. Tam ko-

mitetui liudijo ir gen. Twi-
ning, kuris greit taps gene-
raliniu štabu viršininku.
Jis kalbėjo panašioje pras-
mėje kaip adm. Burke.

Beveik tuo pačiu laiku,
kai Burke kalbėjo Wash-
ingtone, Vakarų Vokietij-
jos sostinėje Bonnoje
kanceleris Adenaueris NA-
TO taryboje pasakė ka-
nors panašaus: kad jis ge-
rai žino, jog atominis ka-
ras dabar tikrai gali su-
naikinti žmoniją. Bet Dul-
les toje pačioje taryboje
kalbėjo ne apie nusiginkla-
vimą, o smarkesnį ginklavi-
mąsi.

Valstybės departamentas pataria jaunuoliam nevykti T. Sąjungon

Washingtonas. — Valsty-
bės departamentas deda pa-
stangas, kad Amerikos jau-
nimo atstovai nevyktų Mas-
kvon, kad ten dalyvauti
pasauliniame jaunimo festi-
valyje. Festivalis vyks
šią vasarą.

Valstybės departamentas
tiesioginiai nedraudžia vyk-
ti. Mat, Amerikos paspor-
tai dabar galioja keliavi-
mūi į Tarybų Sąjungą, ir
kas gauna pasportą (kai-
ričiai dažniausiai to ne-
gauna), gali vykti ir į Ta-

rybų Sąjungą. Bet eilė kon-
servatyviai nusistačiusių
jaunų žmonių, ypatingai
studentų, kurie norėtų vyk-
ti Maskvon, paklausė Val-
stybės departamento, ar
vykti. Atsakymas jiems vi-
siems buvo toks: nevažiuo-
kite.

Festivalis prasidės Mas-
kvoje liepos 28 d. ir tęsis
iki rugpjūčio 11 d. Numato-
ma, kad festivalyje daly-
vaus 35,000 jaunuolių iš
120 kraštų. Taipgi atvyks
apie tūkstantis užsienio
laikraštininkų.

Arbenzas grįš Lot. Amerikon

Buenos Aires. — Čia gau-
ta žinių, kad Urugvajaus
valdžia nutarė išleisti bu-
vusį Guatemalos presiden-
tą Arbenzą. Kaip žinia, Ar-
benzas buvo liaudiškos
Guatemalos valdžios gal-
va, iki fašistiniai sukile-
liai po Armaso vadovybe
tą valdžią nuvertė.

Arbenzas nuo to laiko gy-
veno Šveicarijoje ir Čeko-
slovakijoje. Jis tokiu bū-
du dabar grįžta Lotny-
Amerikon, kur bus arčiau
Guatemalos. Urugvajuje jis
gyvens politinio tremtinio
teisėmis.

Washingtonas. — Senato-
rius McCarthy, kuris turi
kepenų uždegimą, buvo
pradėjęs sveikti, bet dabar
jis vėl rimtai serga. Pra-
nešama, kad jis turi aukš-
tą temperatūrą. Jis ran-
dasi laivyno ligoninėje.

New Yorkas. — Gubernato-
rius Harrimanas paneigė,
kad jis kviečia New York-
kan Makariosą, Kipro ar-
kivyskupą.

Berlynas. — Rytų Vokiet-
ijos valdžia paneigė gan-
dus, kad mirė Wilhelmas
Pieckas.

Berlynas. — Saltzgitlerio
miestelyje Vakarų Vokietij-
tijoje, kur naciai vandali-
ai išnekino žydų kapines,
2,000 jaunų unijūstų tam
tikroje "apgalos" c eremo-
nijoje kapinėse padėjo vai-
nikus.

New Yorkas. — Protes-
tantų sekta presbiterijonai
čia įšventins į kunigus
pastorius pirmą moterį.
Ji yra Elizabeth S. Enling.
Ji baigė teologinę semina-
riją. Presbiterijonai metai
atgal nutarė, kad ir mo-
terys gali eiti dvasininko
pareigas. Dauguma pro-
testantiškų sektų, kaip ir
katalikai, draudžia moterims
kunigauti.

Tunisas. — Tunisijos ka-
ralius (bejas, kaip jis čia
vadinamas) abdikuos ir Tu-
nisija taps respublika. Da-
bartinis premjeras Bour-
guiba taps prezidentu.
Taip sako vietinė spauda.

Blackbush, Anglija. — 32
asmenys užsimušė čia or-
laivio nelaimėje.

Deli. — Indija ir Rumu-
nija pasirašė kultūrinio
bendradarbiavimo paktą.

Užrašykite Laisvę savo
giminėms į Lietuvą. Kurie
ten jau gauna Laisvę, rašo,
kad ji jiems patinka.

J. McCarthy mirtis plačiai apkalbama

Reakcinis senatorius mirė, kai
jo karjera jau buvo prie galo

Washingtonas. — Senato-
rius Joe McCarthy mirė
plačiai apkalbama ir ko-
mentuojama visoje šalyje,
ypatingai užsienyje. Ultra-
reakcinis sen. McCarthy mi-
rė jo karjerai baigiant
prie galo. Bet tik keletas
metų atgal jis buvo galin-
ga jėga ir jo vardas da-
vė naują žodį politiniam
žodynui — "makartizmas".

McCarthy mirė sulaukęs
47 metus amžiaus. Jis mi-
rė, kaip tai pranešta ofici-
ališkai, nuo kepenų užde-
gimo. Bet yra žinoma, kad
jis per paskutinius dvejus
trejus metus chroniškai
sirguliovo, buvo gandy,
kad jis turi nervų sukrėti-
mą, kad jis apsirgo vėžiu
ir t. t. Jis pradėjo apie 40
svarų savo svorio ir ener-
giją.

Jis mirė laivyno ligoninė-
je neurologijos palatoje,
kas nesutampa su skelbimu,
kad jis sirgo kepenų už-
degimu. Prie mirties pa-
talo rodosi jo žmona ir
katalikų kapelionas, kuris
jau suteikė paskutinį sa-
kramentą trumpas laikas
prieš mirtį.

Trumpa smarki karjera

McCarthy gimė 1909 me-
tais Wisconsinie arių kil-
mės daugiaivaikėje far-
mėjos šeimoje. Jis darsimūšė
iki aukšto mokslo ir tapo
advokatu ir paskui tapo iš-
rinktas teisėju. Karo metu
jis buvo marinių kapitonu
Pacifike. Jis paskui visuo-
met baisiai didžiavosi, kad
tapo sužeistas kare, nors
rekordai rodė, kad jis su-
siziūdė koją būdamas lai-
ve per kokį tai linksnų po-
kylį.

Dar būdamas marinuose
jis pradėjo kampaniją už
išrinkimą Senatui ir 1946
metais nugalėjo senatorių
LaFollette. Tapęs republi-
konišku senatoriumi, Mc-
Carthy tuojau pradėjo de-
magogišką kampaniją, kal-
tindamas, kad visas val-
stybinis aparatas yra "ko-
munistų infiltruotas". Jis
kaltino daug žymių asme-
nų, tarp jų generolą Mar-

Berlynas. — Čia pasklydo
gandai, kad mirė Wilhelm
Pieckas, senas komunistų
vadas, kuris turi 82 metus
amžiaus. Oficiališkai tas
nepasitvirtino.

Accra. — Ghanos prem-
jero Nkrumos oficialus
spaudos organas sako, kad
neduodama pasporto pro-
fesoriui DuBois vykti į
Ghaną, Amerika įžeidė visą
Afriką.

shalla, buvime komunistų
bendradkeiviais. Jis laip-
sniškai tapo plačiai žino-
mas, vadovavo senatiniam
komitetui, kamantinėjo
daugybę žymių žmonių, a-
takavo ir Eisenhowerio ad-
ministraciją, pats buvo Se-
nato pasmerktas už netin-
kamą elgesį, buvo tyrinė-
jamas už finansinius neai-
škumus ir tapo visų kraštu-
tinių reakcininkų numylė-
tinis.

Jo karjera pradėjo silp-
nėti 1954 metų pabaigoje,
kuomet Senatas jį pasmer-
kė-cenzūravo už senatoriui
netinkamą rėksningą ir ne-
mandagų elgesį.

Jo politinė karjera pra-
dėjo gest ir su tuo šlubuti
pradėjo ir jo sveikata.

Atsiliepiamai sostinėje

Prez. Eisenhoweris, kuris
neturėjo simpatijos McCar-
thy'ui kaip asmeniui, nepa-
darė pareiškimo ryšium su
mirtimi, bet sakė, kad jis
ir žmona reikiška užuojautą
mirusio senatoriaus žmo-
nai. Vice-prezident. Nixo-
nas, žymiai artimesnis mi-
rusiam senatoriui politi-
niai, padarė pareiškimą,
kuriam jį vadina dideliu
patriotu. Panašius pareiš-
kimus padarė Mundtas, Je-
nneris, Knowlandas ir kiti
reakciniai republikonai.

Laidotuvės įvyks, kaip
tai manoma, Wisconsinie.

Specialiai rinkimai?

Manoma, kad, kaip to
reikalauja įstatymai, Wis-
consinio gub. Thompsonas
paskelbės specialius rink-
imus, kad būtų užpildyta J.
McCarthy palikta vieta.
Bet jeigu gubernatoriui
nutarytų, kad specialiai rin-
kimai nereikalingi— jis turi
teisę ir tam, — tai vieta
liktų tuščia iki 1958 metų,
kuomet pasibaigia McCar-
thy terminas.

Bet manoma, kad rin-
kimai bus paskelbti.

Iš užsienio ateina žinios,
kad apie McCarthy mirtį
ten plačiai rašoma. Brita-
nijos laikraščiai apie įvykį
pranešė pirmo puslapio
dideliuose antgaliuose.

Berlynas. — Tūkstantis
Amerikos marinių jau pa-
liko Libano sostinė, kur jie
leido "atostogas". Bgt jie
dar toliau Berleto aoste-
laivuose. Beirute dabar sto-
vi šeši dideli Amerikos ka-
riniai laivai.

Maskva. — Tarybų Są-
junga sumažino laikrodžių
ir elektros neikmenų kai-
vienu metu skęstų jų su-

Beck apkaltintas mokesčių nemokėjime; jam dabar už tai gresia 5 metai kalėjime

Washingtonas. — Justi-
jos departamentas paskelbė,
kad federaliniai prisaik-
dinti teisėjai (Grand Jury)
Tacomoje, Washingtono
valstijoje, apkaltino Tym-
sterių unijos prezidentą
Dave Becką mokesčių ne-
mokėjime valdžiai. Kalti-
nimas yra, kad jis 1950
metais sąmoningai ir suži-
niai nedamokėjo \$56,419.

Becko 1950 metų mokes-
čių taksų formos rodo, kad
jis uždirbo \$46,398 j metus
ir mokesčių sumokėta \$15-
540. Faktiniai, sako vald-
žia, jis tais metais uždir-

bo \$135,226 ir privalejo su-
mokėti mokesčiais \$71,960.
Jis taigpi apkaltintas,
kad padėjo sudaryti suk-
tingus mokesčių praneši-
mus nuo Joint Council
Building Association, Tym-
sterių unijos kompanijos.

Už iškeltus apkaltinimus
Beckui gresia penkeri me-
tai kalėjime, piniginė \$10-
000 baudmė arba abi baus-
mės.

Kaip žinia, Beckas taigpi
gi vėl šaukiamas prieš se-
natinį komitetą. Jis turės
prisistatyti sekantį tre-
čiadienį.

Gyvenimas Lietuvoje

Realistiškas filmas
apie karo laikotarpį

Vilnius. — Lietuvos te-
atruose dabar rodomas
naujas senesni Lietuvos
kino-studijos baigtas fil-
mas, kuris vadinasi "Til-
tas". Šis Lietuvoje gamin-
tas lietuviškas kalbantis
meninis filmas vaizduoja
praėjo karo laikotarpį Lie-
tuvoje. Jis tą laikotarpį vai-
zduoja realistiniais, parody-
damas ne tik nacinės oku-
pacijos žiaurumą ir ne tik
prieš okupantus kovojusių
žmonių drąsą, bet ir fak-
tą, kad kai kurie gyventojai
buvo pavirtę okupan-
tų bendradarbiais, kiti bu-
vo tapę pasyviais, pasidu-
dančiais likimui.

Kadangi filmas liečia
taip senesni praėjusius į-
vykius ir filme iškeltos
mintys ir situacijos taip
gerai žinomos visiems, tai
filmas iššaukė labai dide-
lio susidomėjimo.

Filmo turinį parašė J.
Dovydaitis, režisierius-sta-
tytojas B. Šreiberis, antras
režisierius J. Miltinis.

"Tilto" vyriausiose ro-
lėse vaidina B. Bratkaus-
kas, A. Jodkaitė, G. Genys,
I. Leonavičiūtė ir kiti.

Kritikuo'ia "Švyturį"
už netikusį jumorą

Lietuvos Rašytojų Są-
jungos savaitraštis "Lite-
ratūra ir Menas" talpina
kritišką straipsnelį apie po-
puliary žurnalą "Švyturį".
Kritikuojamas jumorio kon-
kursas-kontestas, kuris bu-
vo pravestas tame žurna-
le. Konkursas buvo toks:
redakcija statė tam tikrus
klaismus ir atsakėjai bu-
vo premijuojami pagal at-
sakymų jumorą ir sąmojų.

Kritikoje nurodoma, kad
jumoristiniai klausimai bu-
vo netinkami, labiau pri-
tinką praeities laikams, o
ne dabarčiai. Pavyzdžiui,
vienas klausimas buvo
"Kaip jūs pasielgtum, jeigu
vienu metu skęstų jūsų

Washingtonas. — Tarybų
Sąjungos ambasadorius Za-
rubinas apsilkė Valsty-
bės departamente ir prane-
šė, kad Tarybų Sąjunga
ratifikavo, patvirtino, pre-
zidento Eisenhowerio "ato-
mani už taiką" planą. To
plano dar nepatvirtino A-
merikos Senatas. Kitaip
sakant, Sovietai patvirtino
Eisenhowerio siūlymą
anksčiau, negu mūsų Kon-
gresas. . .

New Yorkas. — Ktvir-
tadienio naktį kas tai šo-
vė j Frank Costello, gar-
sų raketierių. Jis tik lengvai
sužeistas.

Tyrinės ginčą tarp Honduro ir Nicaraguos

Washingtonas. — Ameri-
kos (Šiaurės, Centrinė ir
Pietų) organizacija, prie
kurios priklausyo visos kon-
tinento valstybės, sudarė
specialų komitetą, kad ty-
rinėti konfliktą tarp Hon-
doro ir Nicaraguos. Kaip
žinia, tarp šių dviejų Cen-
trinės Amerikos valstybių
buvo užvirė ir kariniai
veiksmai ir honduriečiai už-
ėmė Mocoron miestelį, kurį
Nicaragua laiko savo dali-
mi.

Iš Nicaraguos pranešama,
kad tenyktės jėgos bando
atimti nuo Honduro virš-
minimą miestelį.

Rabatas. — Maroko poli-
cija suėmė penkis Marake-
šo Pašos sūnus. Jie kaltina-
mi priešvalstybinėje veik-
loje. Kaip žinia, pats Paša,
kuris mirė praeitais me-
tais, kovojo prieš sultoną
Ben-Jusefą ir buvo francū-
zų kolaboratorius.

švarkas su pinigais ir uoš-
vė?"

"Literatūra ir Menas" sa-
ko, kad socialistinis jumo-
ras turi būti sveikas sąmo-
jus, o ne ciniškas kokios
nors grupės pajuokimas,
kaip tai moterų, — tame
atsitikime uošvių.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.

Established April 5, 1911

Every day except Sundays, Mondays and Holidays

110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

President CLEMENT BREADY; Secy.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$10.00	Canada and Brazil, per year	\$11.00
United States, per 6 months	\$6.00	Canada and Brazil, 6 months	\$6.50
Queens Co., per year	\$11.00	Foreign countries, per year	\$15.00
Queens Co., per six mos.	\$6.50	Foreign countries, 6 months	\$8.00

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
under the Act of March 3, 1879

TARYBŲ SAJUNGA UŽGYRĖ — KĄ DARYS MŪSŲ SENATAS?

DAR 1955 METŲ gruodžio 8 d. prezidentas Eisenhoweris pasiūlė, kad būtų sudarytas "kokis nors tarptautinis organas, kuris rūpintųsi atominės energijos vystymu ir padėtų mažesniems, silpnesnėms šalims tą energiją pritaikyti pas save.

Bet tokis dalykas, sakė jis, turėtų būti Jungtinių Tautų žinioje, iš čia turėtų išeiti visi patarimai, nurodymai ir visokia pagalba kitoms šalims.

Is karto Tarybų Sąjunga nevisai tam prezidento sumanymui pritarė. Tačiau, kai dalykas buvo pradėtas diskutuoti Jungtinėse Tautose, sumanymas buvo priimtas ir įkurta International Atomic Energy Agency (Tarptautinė atominės energijos agentūra).

Pagal sutarimą, reikėtų, kad apie ketvirtadalis visų Jungt. Tautoms priklausanti valstybių agentūra oficialiai užgirtų, o tik tuomet ji bus "legali", pilnateisė.

Ir štai, neseniai Tarybų Sąjungos ambasadorius pranešė mūsų valstybės departamentui, jog jo atstovaujamoji šalis, Tarybų Sąjunga, taipgi Baltarusija ir Rumunija minėta agentūra užgirta. Kiek anksčiau tą patį buvo padariusios Guatemala ir Šveicarija.

Vadinasi, Tarptautinė atominės energijos agentūra užgirta trys socialistinės šalys ir dvi buržuazinės.

Gi Amerika, kurios prezidentas davė pasiūlymą tai agentūrai įsteigti, dar neužgirta. Užgirti tegali tik JAV Senatas, bet jis net nepradėjo to klausimo svarstyti!

Tuo pačiu kartu jau yra paskelbta, kad š. m. rugpjūčio mėn. 19 d. Vienoje šaukiama konferencija, kuri turėtų spręsti, kaip, kokiu būdu ir priemonėmis atominė energija taikiems reikalams turėtų būti paskaidoma pasauliui, kaip padėti kiekvienai šaliai išmokslinti specialistus, kad jie galėtų pritaikyti savo reikalams tą energiją.

Jeigu ši tarptautinė įstaiga bus formaliai užgirta, tai reikią tikėtis, kad ji duos pasauliui daug naudos.

Bet ar JAV Senatas užgirs po to, kada Tarybų Sąjunga buvo viena pirmųjų šalių, užgirusi ją? Ar kai kurie kietakakčiai nepaskaitys šios agentūros "komunistų skymu", nors tai yra paties prezidento Eisenhowerio sumanymas?

Raketierius Lanza ir politikieriai

NEW YORKO komercinėje spaudoje dabar per ne-lyg daug rašoma apie Joseph Lanza, apie jo "biznį".

Kas gi tas Lanza? Kodėl tiek daug apie jį plepama? Kadaise Lanza buvo žinomas raketierius, "žuvų rinkos karalius", kaip jį vadindavo. Pagal jo nurodymus turėjo žuvis krautuvių savininkai elgtis; jis tvarkė visą jų biznį ir už tai gaudavo milijoniškus kyšius iš tų, kurie norėjo, kad "viskas būtų gerai".

Už jo "žygius" Lanza buvo nuteistas nuo septynių ir pusės iki 15 metų kalėjimo.

Išbuvęs kalėjime arti septynerius metus, 1950 metais, Lanza buvo paleistas "ant parolės". Ką reiškia "parolė"? "Parolė" reiškia tai: kalinys išleidžiamas iš kalėjimo, bet jis nėra laisvas; jis yra griežtoje tam tikrų valdžios organų priežiūroje; jis negali eiti kur nori, jis negali dirbti kur nori, jis tegali dirbti tik tokį darbą, kurį užgirs jo pridabotojai. Jam nevalia draugautis su kitais "blogais žmonėmis". Kitais žodžiais, asmuo, išleistas "ant parolės", atlieka savo "bausmę" nebūdama kalėjime valdžios organų priežiūroje.

Prieš tūlą laiką New Yorko policija padarė krata pas tūlą Dorothy Stirrat, taipgi esančią "ant parolės". Stirrat buvo į kalėjimą nutesta už vogimą auksinių daiktų, bet, pabuvusi kalėjime, iš ten paleista. Policija ieškojo, ar nesuras jos bute narkotikų. Beieskant, suranda Dorothy Stirrat ir Joseph Lanzas "pikčių", nutrauktą viename naktiniame klube.

Tai buvo įrodymas, kad šitiedu asmenys, būdami "ant parolės", sulaužė taisykles, pagal kurias jie turėjo gyventi.

Stirrat tuojuo gražinta į kalėjimą, Lanza taipgi buvo įkalintas. Bet neužilgo Lanza ir vėl išleido iš kalėjimo; jį išleido Valstijos Parole Commission narys James R. Stone, kurį į tą vietą paskyrė gub. Harrimanas.

Tuojuo tam tikras New Yorko valstijos seimelio komitetas, kurio daugumą sudaro republikonai, pradėjo tyrinėti, kaip čia yra, kad Lanza išleido iš kalėjimo.

James R. Stone nusigando ir pasitraukė iš Parole Komisijos. Spauda pradėjo iuo daugiau rašyti. Buvo pradėta įrodinėti, jog Lanza nuolat laužė "parolės" nuostatus, jis gyvena "karališkai", pinigų švaisto į visas puses. Lanza ir vėl buvo gražintas kalėjiman.

Na, o tasai skandalas tęsiasi. Klausinėjami įvairūs asmenys, tame skaičiuje ir pats Lanza, bet jis atsisako

Dr. Gerutis Lietuvos "išvadavimo" klausimais

Sioji tema pastaruoju laiku yra plačiai tarpe lietuvių diskutuojama, vienai rečiau visokiems Lietuvos "vadavimo" veiksmams, kiti neišgiamai į tai žiūri, tačiau visi apie tai kalba ir rašo savojo spaudoje.

Balandžio 14 d. Clevelande lankėsi smetoninės Lietuvos ambasadorius Šveicarijai Dr. Albertas Gerutis. Kaip diplomatas, reikia daleisti, kad jis žino, ką kalba. (Jis čia davė paskaitą Lietuvos "išvadavimo" klausimais.) Ir su kai kurjoniš jo išvadomis galima sutikti. Jis sako:

Kalbant apie Lietuvos išvadavimą, reikia pasakyti, kad tam nėra jokių galiemybių, kol nebus surienyta Vokietija, o Vokietijos suvienijimo procesas gali būti labai ilgas ir sudėtingas, nes nei viena nei kita pusė nerodo jokių žymių kompromisui, o be to, aišku, suvienijimo įvykinti nebus galima. Jis pabrėžė, jog yra daromi iš Vokietijos pusės žingsniai sueti su Sovietais prie bendro stalo ir bandyti išspręsti tą klausimą. Tai yra nelengvai išsprendžiamas klausimas. Sovietų pasiūlymas ištraukti iš abiejų Vokietijos dalių visas svertimas karines jėgas ir duoti patiems vokietiams laisvai nusispręsti, kokią jie nori turėti valdžią, nėra priimtinas Vakarams. Viena, tai yra baimė, kad nepaliktu visa Vokietija prosovietinė, o antra, jeigu ir neliktu prosovietinė, tai neabejotinai, ji turėtų likti neutrališka šalimi, neprigulminga jokiems blokams.

Tai matote, kiek yra tų kliūčių Vokietijos suvienijimui, tačiau kito recepto, kaip tą suvienijimą įvykinti, nepateikė. Tai, matoma, priklausys nuo daug besikeičiančių politinių aplinkybių.

Bot tai dar ne viskas. Toliau ponas Gerutis sako: Daleiskime, prie Vokietijos suvienijimo vienokiu ar kitokiu būdu būtų prieita, tuomet stovi ant kelio Lenkijos klausimas. Kaip žinoma, po antrojo pasaulinio karo tam tikros buvusios Vokietijos teritorijos tapo priskirtos Lenkijai, kuri, aišku, tu teritorijų nenorės atsižadėti, o jeigu ir sutiktų užleisti tas vietas Vokietijai, tai kokia kaina? Jau yra pasireiškusių nuomonių, kad toji kaina gali būti Lietuvos sskaitoj, tai yra, Vokietija, norėdama atgauti iš Lenkijos savas teritorijas, gali Lenkijai pasiūlyti visą Lietuvą.

Tai matome, kokios komplikacijos šūkasi tų diplomatų bei Lietuvos "vaduotojų" rateliuose. Ar jos turėka bendro su tikrove, tai jau kitas klausimas.

Sios d-ro Geručio išvados karštesiems "vaduotojams", kurie nuolat šūkauja: tik duokite mums kuo daugiausia dolerių, tai Lietuva tuoj bus išvaduota, kaip šalto vandens už apykakdės užpylė, nes Lietuvos "išvadavimas," kol Lietuva yra iš visų pusių apsupta

atsakyti į klausimus. Republikonams, kurie taip karštai bando "dalykus patirti", labai rūpi įtraukti į šį skandalą demokratų partijos vadovus. Jie jaučia, kad viso to nebūtų buvę, jei nebūtų demokratų partijos vadovai prikišę savo nagų.

Kuo visa tai užsibaigs, liekasi palaukti ir pamatyti.

komunistinių kraštų, nėra galimas.

Jo maršrutas, kaip jis pats aiškino, Jungtinėse Valstijose tęsis apie tris mėnesius. Ir jeigu jis tenos nepakės, tai vietiniams dolerių vaduotojams jis jokios apčiuopiamos naudos neatneš, nes iš jo kalbos davėsi suprasti, kad visi dabartiniai Lietuvos "vadavimo" veiksmai neturi jokios reikšmės. Gal todėl ir šioje gana skaitlingoje sueigoje jokių aukų neprašė ir nerinko.

Dr. Gerutis pasakė gana rimtą kalbą, tik visa bėda su tais diplomatais, kad jie gyvena praeitimi. Jie vis dar jaučiasi ambasadoriais nors neturi ką atstovauti. Jeigu iš tiesų jis yra daktaras, kuo vadinasi, tai, rodosi, jis būtų daug naudingesnis ir sau ir visuomenei, sugrįžęs prie savo profesijos negu besidangstydamas praicitės titulais.

J. Sidaras

Laiškas iš Vilniaus

Mielas Drauge
Senas Vincas!

Jūsų malonų laišką ir knyga, pasiūstą mano vardui, gavau. Nuoširdžiai dėkoju už viską. Kaip tik kelios dienos prieš tai A. Vaiutskas gavo Jūsų pasiūstą medžiagą (iškarpas iš laikraščių). Mes dabar su tomis apsakomis susipažįstame ir greičiausiai prijungsimė prie Jūsų knygos.

Tad dabar lauksime iš Jūsų ir kito pluošto vaizdelių bei apsakymėlių, o taip pat ir feljetonų. Būtų gerai perskaityti feljetonus, o gal kas nors ir tiks išspausdinti. Jūsų eileraščių rinkinėlį dar negavau, bet tikiuosi neužilgo gauti.

Labai gerai, kad Jūs atkreipėte dėmesį į Simano Janulio (Usonio) ir Gamtos Sūnaus (Liaudansko) atsiminimus. Tokia medžiaga mums labai įdomi, mes jos ieškome, renkame ir mielai išspausdinsime. Todėl prašyčiau visa, ką tik galima, iš jų kūrybos surinkti ir atsiųsti mums. Tas gabalėlis, kuris išspausdintas atsiųstoje iškarpoje iš "Laisvės" (Jūsų straipsnyje), rodo, jog atsiminimai tikrai verti išleisti. Gal turite juodviečių nuotraukų?

Beje, gal galėtumėt atsiųsti ir savo nuotrauką į leidžiamą knygą? Tarybų Lietuvos skaitytojams būtų įdomu pasižiūrėti ir kaip jūs atrodote.

Jūsų
Vyriausias
redaktorius
J. Tarnau.

Pastaba: Dabar mums Simano Janulio ir Gamtos Sūnaus rašinius apie caro kalėjimus, kuriuos mes skaitėme "Laisvės" laidose apie 30 metų atgal, bent laikinai tenka užmiršti.

Tie raštai jau važiuoja į Vilnių. Jie bus išleisti abiejų autorių tėvynė, Tarybų Lietuvoje ir, be abejonės, bus atsiųsti ir mums, amerikiečiams, pasiskaityti.

Senas Vincas

LITERATURA--MENAS

R. MIZARA

Dešimt metų be Petro Cvirkos

I.
1957 metų gegužės 2 dieną sukako lygiai dešimt metų, kai mirė Petras Cvirka, bene talentingiausias lietuvių tautos beletristas, rašytojas. Jis mirė labai jaunas, tesulaukęs 38 metų amžiaus. Jis mirė Lietuvos sostinėje Vilniuje ir buvo palaidotas Rasų kapinėse.

Amerikos lietuviams Petras Cvirka taipgi buvo gerai žinomas; visa eilė jo veikalų buvo išspausdinta mūsų periodinėje spaudoje — Laisvėje, Vilnyje, žurnale Sviesoje. O rinkinius jo apsakymus knygoje išleido Lietuvių Literatūros Draugija 1949 metais.

P. Cvirka gimė valstiečio šeimoje Klangių kaime, netoli Veliuonos. Iš pat mažens jis turėjo patraukimą prie meno, prie dailės. Jis turėjo gabumų pieš-

ti ir apie 1928 metus buvo įstojęs į Mėno Mokyklą Kaune. Bet jos nebaigė. Ką kas knietė jį imti plunksną ir rašyti.

Pirmausias jis rašė eilėraščius, ir vienas jo eilėraščių rinkinys buvo išleistas knygelėje — "Pirmosios mišios." Bet fašistinė cenzūra šį rinkinį konfiskavo, jai atrodė jis pavojingas. Vėliau P. Cvirka ėmėsi rašyti proza ir tai darė iki savo mirties.

P. Cvirkos gyvenimas ir kelias į rašytojavią buvo sunkus — kaip kiekvieno neturtingo pažangaus rašytojo buržuazinėje santvarkoje. Trys talentingi, gabūs jauni vyrai, mėgstą ir galį rašyti — P. Cvirka, Ant. Venclova ir Jonas Šimkus — suėjo į artimą bičiulystę ir kartu bendradarbiavo, darė pasitarimus, kas savo ruožtu lengvino jų sunkų kelią į literatūrą. Vėliau prie jų prisidėjo K. Korsakas, poetė Salomėja Nėris ir kiti.

1931 metais Kaune buvo pradėtas leisti žurnalas "Trečias Frontas," bet neužilgo fašistinė Smetonos cenzūra jį pamaugė. Aplink šį žurnalą kaupėsi pažangesnės, bet politiškai dar neišsprusios, nenusistovėjusios jėgos. P. Cvirka buvo vienas jų.

1936 metais P. Cvirka su Anšanu Venclova apsilankė Tarybų Sąjungoje, ir socialistinis gyvenimas, kultūros suklestėjimas ten juodu labai paveikė. Grįžo iš ten jiedu jau kitokie žmonės. Lietuvoje komunistinis judėjimas ir visas darbininkų judėjimas buvo gerokai sutvirtėjęs ir pažangieji rašytojai palapsniai su tuo judėjimu mezgė artimesnę pažintį ir bendradarbiavimą. Petras Cvirka jau buvo parašęs savo stambiausią romaną "Frank Kruk." Jis jau buvo gerai visoje Lietuvoje žinomas kaip rašytojas, tačiau gyvenimas vis buvo sunkus tiek medžiagiškai, tiek ir dvasiškai.

Kai 1940 metais Lietuvoje žlugo fašizmas, kai Lietuva buvo paskelbta tarybine socialistine respublika, nudžiugo ilgai buvusi prislėgta liaudis, nudžiugo ir rašytojai. "Dabar tikrai pradėsimė laisvą ir gražų gyvenimą," galvojo jie.

Bet neilgas buvo jų džiaugsmas. Praėjus vos vieneriems metams, naciškoji Vokietija užpuolė Lietuvą, užpuolė ir visą Tarybų Sąjungą. Tie veikėjai ir rašytojai, kurie suspėjo, traukėsi į Tarybų Sąjungos gilumą, Petras Cvirka buvo

atsidūręs net Alma-Ata mieste, tarybinio Kazakstano sostinėje. Iš ten vėliau jis grįžo į Maskvą, kur ir prabuvo iki 1944 metų liepos mėnesio, kada buvo išlaisvintas Vilnius.

Būdamas už Lietuvos ribų, rašytojas, dėjo visas jėgas tam, kad juo greičiau hitlerinės armijos būtų sumuštos ir ištrektos iš Tarybų Sąjungos žemių. Jis rašė atsisaukimus, rašė ugingus apsakymus, kalbėjo per radiją į Lietuvos žmones, skatindamas juos mušti okupantą, kovoti, kad juo greičiau lietuvių tauta būtų išlaisvinta. Daug rašytojo raštų buvo paskleista Lietuvoje; nemaža jo apsakymų tuomet tilpo ir pažangiojoje Amerikos lietuvių spaudoje.

Grįžęs į išlaisvintąjį, bet labai apgrautą, Vilnių, P. Cvirka su kitais sugrįžusiais rašytojais ėmėsi už darbo, kad juo greičiau būtų šalis atstatyta. Reikėjo tam kaupti ne tik fizines, o ir intelektualines tautos jėgas. Jis redagavo Lietuvos rašytojų Sąjungos organą, žurnalą "Pergalė." Jis rašė apsakymus ir straipsnius. Jis būrė į krūvą kiekvieną, galintį rašyti, kad savo plunksna padėtų ne tik šalį atstatyti, o ir kurti socialistinę santvarką. Jis kovojo už tai, kad daugiau karų nebūtų, kad gyvotų taika.

Bet štai, nelaukta netikėtai Petras Cvirka miršta. "Niekas nežinojome," rašė A. Venclova, "kad jau keletą metų jis sirgo sunkia širdies indų skleroze."

P. Cvirkos mirtis buvo taip netikėta, kad ji sukrėtė visą Lietuvą. A. Venclova šitaip aprašo tą liūdną momentą:

"Mane pažadino smarkus beldimas į langą. Atidariau duris. Prieš manę stovėjo Sniečkaus pasiuntinys. Sustojęs tarpduryje, išbalęs, nutrukstančiu balsu pranešė baisią žinią:
— Petras Cvirka mirė...
— Ką jūs kalbate? Nesąmonė! Aš dar vakar jį mačiau Rašytojų Sąjungoje.

— Prieš valandą Specpoliklinikoje. Mašina stovi gatvėje.
Pažvelgiau į laikrodį. Buvo pusė šešių ryto. Prieš valandą jis atsiduso paskutinį kartą... Ne, aš nenorėjau, negalėjau tuo patikėti! Tai atrodė baisi nesąmonė, netiesa!.. Aš vėl grįžau į miegamąjį ir skubiai pradėjau rengtis. Pabudo žmona. Sužinojusi, kas atsitiko, ji pradėjo nesulaikomai raudoti.

— Aš netikiu, netikiu! Nusiramink!..

— Ne, aš jaučiu, kad tai tiesa... Argi tu manai, kad su tokiais dalykais juokaujama?—tarė ji pro verkumus... Poliklinikoje radau A. Sniečkų ir Zimaną. Sunku buvo kalbėti. Verksmas, nesuvaldomas ir sunkus, spazmomis spaudė gerklę. Petras gulėjo Poliklinikos antrojo aukšto palatoje. Nustebe, susijaudinę, pritrenkti į Polikliniką vienas po kito atvyko R. Sarmaitis, K. Korsakas, J. Šimkus, M. Meškauskienė...

Po valandos Rašytojų Sąjungoje pradėjo rinktis Vilniaus rašytojai, atvyko Paleckis... Tai buvo labai liūdinas susirinkimas—pirmasis pasitarimas dėl didžiojo draugo laidotuvių." (A. Venclovas atsiminimai apie P. Cvirką.)

II.

Rašytojas Cvirką domėjosi viskuo, tarp kitko ir Amerikos lietuvių gyvenimu. Pats stambiausias jo romanas yra "Frank Kruk," kurį jis parašė, prisiskaitęs Amerikos lietuvių spaudos. Ir tai parodo rašytojo didį talentą, mokėjimą išvelgti tai, ko vidutinio žmogaus akis ir vaizduotė niekad neišvelgs, nepamatys.

Nors "Frank Kruke" yra kai kurių trūkumų, pareinančių vyriausiai iš to, kad rašytojas čia negyveno, tačiau tai vertingas veikalas.

Tarp V. Kapsuko, tuomet gyvenančio Maskvoje, ir P. Cvirkos, gyvenančio Lietuvoje, santykiai nebuvo artimi, tačiau V. Kapsukas gerai atsiliepė apie "Frank Kruką." Jis taip pasisakė:

"Jums reikėtų rašyti apie 'Franką Kruką'... Nors jį (knyga) yra ne-

(Tęsa ant 3 puslapio)

Dešimt metų be Petro Cvirkos

(Tąsą nuo 2 puslapio)

apdirbtą kaip reikiant, vistiek duoda amerikoniško lietuvių biznierišką-tėvynainio tipą, gana gyvą tipą, kuris, be abejonės, turi atstauti kiekvieną padoresnį žmogų. Tą tipą mes turime visiems parodyti, ateityje turime eiti prie dar pilnesnio ir tikresnio jo nupešimo... (Iš laiško, rašyto R. Mizarovai, 1934 metais.)

Jei P. Cvirka būtų turėjęs progos pagyventi Jungtinėse Valstijose, jis, be abejo, būtų sukūręs iš mūsų šalies žmonių gyvenimo daug stambesnių ir įdomesnių veikalų negu "Frank Krukas."

O rašytojas vis galvojo apie Ameriką atvykimą. Jis troško sumegzti su mumis artimesnius ryšius; jis norėjo bendradarbiauti mūsų spaudoje. Dar 1932 metais, kai P. Cvirka buvo nuvykęs į Paryžių, būdamas saugus, kad Lietuvos fašistai jo laiškus necenzūruos, rašė savo geram bičiuliui Jonui Velickai, į Brooklyną, laiškus ir juose reikėdavo tai daryti. Viename laiške Cvirka sakė:

"Baisi reakcija ir teroras Lietuvoje, tai barbarų šalis. Rašyti galima tą, kas patinka policininkui ir cenzoriui... Joneli, pranešk Amerikos laikraščio "Laisvės" adresą. Nežinau, o noriu jame bendradarbiauti..."

*Kitame laiške, rašytame 1932 m. birželio mėn., Cvirka dar aiškiau apie tai prisiminė:

"Jonuk, aš tavęs norėjau prašyti vieno dalyko. Būtent, štai koks: netrukus grįžtu į Lietuvą iš Paryžiaus. Rudeni gal negrįšiu į Paryžių, nes reikės kariuomenėj atstairauti ir t. t. Taigi, begyvendamas Lietuvoje, norėsiu bendradarbiauti Amerikos lietuvių pažangioje spaudoje. O tu žinai, kad Lietuvoje pastą kontroliuoja, reiskia, visokius raštus ir laiškus siūsti tiesioginiu "Laisvės" adresu būtų man pavojinga. Taigi aš sugalvojau taip—viskasitūsiu tavo adresu, o tu gavęs uždėsi "Laisvės" adresą ir ten kam reikės persiūsi. Ar gerai? Ar nebus tau nepatogumų?" (Abudu P. Cvirkos laišku, rašyti amerikiečių J. Velickai, tilpo "Literatūra ir Menas" savaitraštyje 1956 m. birželio 16 d. "Laisvėje.")

Karo pradžioje P. Cvirka vos neatvyko į Jungtines Valstijas. Būdamas Alma-Atoje, Kazakstane, jis rimtai apie tai galvojo. "Laisvės" redakcijos vardu rašytojas prisiuntė laišką, kuris, su kai kuriais praleidimais, skamba:

"Iš įvairių Amerikos lietuvių progresyvių organizacijų ir pavienių gavau ir gauju pakvietimų atvykti į Jungtines Amerikos Valstijas su paskaitomis, tarp gausingų Amerikos lietuvių, apie didvyrišką Sovietų Sąjungos tautų kovą prieš hitlerinę Vokietiją... Neseniai gavau iš Brooklyn... porą telegramų, pasirašytų "Laisvės" redaktorius Mizaros vardu. Dėl tos kelionės tiek galiu pasakyti, kad jos sėkmingumas priklauso tik nuo Literatūros Draugijos ir kitų progresyvių Amerikos lietuvių organizacijų. Aš suprantu, kad Amerikos lietuviams, remiamais visokiomis pastangomis Sovietų Sąjungos herojišką kovą, aš galėčiau būti nepaprastai naudingas, tiek plunksna, tiek žodžiu. Tačiau man pačiam stengtis dėl tos kelionės, prašyti vyriausybės, gana nepatogu ir pačiam nesmagu įtikinti, kad ta mano kelionė bus visais atžvilgiais naudinga mūsų antifašistinei kovai.

Geriausia būtų, jei Literatūros Draugija, "Laisvės", "Vilnies" redakcijos, o taip pat kitos progresyvių Amerikos lietuvių organizacijos, nepatvirtintų gausingai ir vienu užsimojimu pasiūsti eilę telegramų į šias organizacijas ir įstaigas šitokiais adresais... (Ivardinta eilė istaigų.)

Kai kreipsitės į tas įstaigas, trumpai nurodykite, kodėl būtina man norite išgirsti, kodėl aš reikalingas jūsų antifašistinei darbe, žodžiu, prašykite, kad jums mane komandiriuotų laikinam darbui redakcijon ir supažindinimui Amerikos lietuvių visuomenės su herojiška Sovietų Sąjungos kova prieš hitlerinę Vokietiją.

Telegrafuodami nurodykite, kad aš, tai yra kad lietuvių rašytojas, nes tos įstaigos gali ir nežinoti, kokio Cvirkos prašotės.

O jei kreipsitės į kai kurias įstaigas, galite kreiptis pakartotinai, tai dar geriau, geriau ir tokiu būdu reikalingas bus apvainikuotas pasisekimu.

Labai džiaugiuosi, kad "Laisvė" perspausdino mano romaną "Žemė maitintoja" ir kad mano literatūriniai darbai plačiai žinomi progresyviams Amerikos lietuvių skaitytojams.

Jūsų Petras Cvirka

Visiems Amerikos lietuviams antifašistams draugiškas sveikinimas. Mano adresas tas pats: Alma-Ata, Sojuz Pisatelej Kazakstana, USSR."

Nors laiškas kalba pats už save, bet prie jo reikia pridėti tai, kodėl P. Cvirka čia neatvyko.

Mes šį laišką gavome praėjus penkiems mėnesiams po jo išsiuntimo iš Alma-Ata. Kai P. Cvirka ji rašė, Japonija dar nebuvo užpuolusi Amerikos, dar nebuvo pradėjusi karo. O kai mes ji gavome, Tolumuosiuose Rytuose jau siautėjo karo liepsna. Vadinas, rašytojui atvykti pas mus pro Japoniją nebūtų buvę galima, o jis, rašydamas savo laišką, matyt, to tikėjosi.

Iš tikrųjų, mums nereikėjo siūsti telegramas jo įvardintoms tarybinėms įstaigoms, prašant, kad rašytoją mums prisiūstų. Mums būtų užtekę kreiptis į Tarybų Sąjungos konsulatą New Yorke, paaiškinti jam reikalą, ir jis tai būtų atlikęs.

Mums vyriausia rūpėjo tai, ar Amerikos valdžia ji čia įsileis?

Ką daryti? Pirmiausia teko pasiūsti P. Cvirkai trumpą telegramą, pranešant, kad mes rūpinamės tuo, ko jis prašė savo laiške. Tuomet rengėmės daryti kitus žygius: pas generalinį tarybinį konsulatą ir Washingtono dėl rašytojo išleidimo.

Neužilgo gauname savo telegramą atgal. Kodėl jos Alma-Atoje nepriėmė, kodėl ji buvo gražinta, nežinau, niekad to nesužinojau. Gal būt tuomet, kai telegrama ten nuėjo, jei nuėjo, P. Cvirka jau buvo grįžęs į Maskvą ar kur kitur išvykęs. O gal buvo kurios kitos priežastys, nepildiusios telegramai pasiekti savo tikslo, savo destinacijos.

Po to mes čia jo parkvietimu ir nesirūpinome. Kiek laiko praėjus, gavome žinių, kad veik visa Lietuvos vyriausybė, rašytojai ir daugelis kitų žymių, iš Lietuvos pasitraukusių žmonių yra Maskvoje; ten buvo ir rašytojas P. Cvirka. Apie jo tą laišką mes nieko jam nerašėme; nerašė nieko mums ir jis pats. Šių žodžių rašytojas vis rengėsi, kai viskas susitvarkys, po karo, pirma proga parašyti jam laišką, paaiškinant visą reikalą, bet P. Cvirka numirė. Ir aš bijau, kad jis, mirdamas, nebūtų nusinėšęs į kapą minties, būk mes jo tą laišką-prašymą ignoravome.

Kas būtų buvę, jei P. Cvirka būtų 1942 metais atvykęs į Ameriką? Ar čia keleto metų pagyvenimas būtų padėjęs jo sveikatai? Ar tai būtų prailginę jo amžių?

III.

Nieks negalėtų jį tai atsakyti. Tačiau kiekvienam turėtų būti aišku tai: P. Cvirkos čia pabuvimas nebūtų pasilikęs be pėdsakų — rašytojas būtų sukūręs ne vieną literatūrinio meno šedevrą iš Amerikos žmonių gyvenimo.

P. Cvirka turėjo didelį rašytojo-beletristo talentą. Bet tik talentas žmogaus nepadaro geru, didžiu rašytoju bei kitokioje srityje kūrėju. Prie talento reikalingas darbštumas, įgudimas, įnirtingas savo pasibrėžtame darbe pasimojimas; reikalingas didžiulis ryžtas. Ir P. Cvirka visa tai parodė, nors gyveno labai sunkiose sąlygose. Jis daug skaitė, mokėsi pats per save; jis daug dirbo.

Liaudies rašytojas, koks buvo Petras Cvirka, privalo gerai pažinti darbo žmogus, jų gyvenimą, jų džiaugsmus ir sielvartus, jų poreikius, jų troškimus. Su liaudimi jis turi nuolat palaikyti glaudžius ryšius, kad pilnai girdėtų jos balsą. Be to, rašytojas privalo būti gerai susipažinęs ir su visuomeniniais mokslais, su marksizmu-leninizmu.

P. Cvirka, kilęs iš liaudies, visuomet buvo su ja. O platesnį, gilesnį žinojimą jis įgijo palaipsniui. Jam, kaip ir daugeliui kitų darbininkų intelektualų, emė nemaža laiko, kol apčiuopė, kol surado raktą visuomeninems buržuazinėje santvarkoje negerovėms pažinti,—raktą j duris, pro kurias galima liaudžiai išeiti

iš gendancio senojo pasaulio į naująjį, šviesų, skaištų.

Cvirka daug parašė, daug sukūrė. Jo darbu vainike gražiausiai spindi romanas "Žemė maitintoja," išversta į daugelį kitų kalbų. 1949 metais Lietuvoje buvo išleisti visi Cvirkos raštai net 12-oje tomu.

A. Sniečkus sakė:

"Petras Cvirka parodė... jo gyvenimo negerovės yra susijusios su pačia buržuazinė santvarkos esme, jog jos negali būti gydomos, uždedant vieną kitą lopinį buržuazinei santvarkai, jog vienintelė išeitis—tai socialistinė santvarka, kuri tik viena gali užtikrinti darbo žmogui geresnę ateitį... Jungdamas savyje geriausias lietuvių literatūros tradicijas, jis aukštai iškelė tų tradicijų vėliavą ir vystė jas

toliau. Jis padėjo pagrindus socialistiniam realizmui lietuvių literatūroje, jis labai daug prisidėjo prie to, kad išvestų lietuvių literatūrą toli už Lietuvos ribų..." (Petras Cvirka, Raštai. Tomas I. Išleido Lietuvos Valstybinė Grožinės Literatūros Leidykla Vilniuje 1949 metais.)

Teisingai pasakyta!

Siandien Lietuvos žmonės, kurdami naują, socialistinį gyvenimą, didžiu noru ir ryžtu skaito P. Cvirkos raštus, semdamiesi iš jų pamokas ir įkvėpimą.

Minėdami dešimtmėtį nuo didžiojo rašytojo mirties, mes, Amerikos lietuviai, taipgi privalome giliau susipažinti su skaisčiu Petro Cvirkos palikimu.

1956. VII. 11 (Iš Vilnies Kalendoriaus)

IŠ ARGENTINOS

ARGENTINIEČIŲ KRONIKA

Ižanginiais mūsų kronikos žodžiais, išreikiame didelį brolišką aciu dienraščiams "Laisvė" ir "Vilniai" už jų nuolatinių laukimų mūsų kolonijoje. Atsidarius žiemos sezonui, padidėjo ir mūsų kultūrinės veiklos šiemetiniai užsibrėžimai, kurių pravedimui kasdien esame įtempti ir, taip sakant, sukam gyvenimo tobulinimui rataką pirmyn...

—:—

Velykinėse šventėse atsilankė mūsų kaimynų urugvajiečių maloni delegacija, jaunuolių ir suaugusių. Tikslu pagerbti svečius, lietuvių visuomenės klubo "Kultūra" gospadinės suurošė nepaprastus velykinius pietus, kuriuose skambėjo margačiai ir smarkiai dundėjo tradicinė lietuviška polkutė.

Gražus ir malonus argentiniečių su urugvajiečiais broliškas reiškinys, kuriame iš abiejų pusių artėliau susipažįsta organizacinių veiklos atsiekimais ir su atidžiu akylymu klausėmės jų teikiamų išpūdžių apie mūsų tarybinės tėviskės gyvenimą, kurioje jie viešėjo 1956 metų pabaigoje.

—:—

Vidutinė šalies padėtis nesistabilizuoją, viskas brangsta be galo. Politinė kryptis nerami ir josios perspektyvos ūkanotos; streikai, masiniai areštai, kalinių pabėgimai, uždaryta 60 partijos lokalių, suimta keturi šimtai komunistų veikėjų,—intelektualai, profesionalai, muzikai, jų tarpe taurasis kontinento poetas Pablo Neruda ir kiti rašytojai. Valdantys sluoksniai numatė reformuoti šalių konstituciją iš 1853 metų, o peronistų konstitucija liko sudėginta ir sunaikinti visi peronizmo šimtai milijonų pezu vertės paminklai.

Jungt. Amerikos Valstybės buvo žadėję 100 milijonų dolerių paskolos, bet dėl vidutinės neramios padėties liko asiguota tik 75 milijonai. Palaužtai šalies ekonomikai toji suma reiskia lašą kibiran vandens...

—:—

Balandžio 9 nakties tamsumoje netoli gyvenamų namų Buenos Aires priemiestyje įvyko kėsinimasis ir paleisti 6 revolverio šūviai į buvusį Kroatijos, o vėliau Jugoslavijos fašistinį smogiką Ante Pavelič. Sužeistasis saugojamas policijos. Jugoslavija reikalauja, kad Argentina jį atiduotų, kadangi jis yra nuteistas Nuremberge sykiu su naciais

kaip žiaurus karinis kriminalistas, padaręs 600 tūkstančių žudynių civiliams piliečiams, už ką turis atsieisti...

—:—

Argentina jau išsirinko dailiosios lyties "Miss Universo" 1957 metais. Kaip ir kiekvienais metais, šiemet yra numatyta suruošti pasaulinį gražuolių konkursą, kuris įvyks liepos viduryje Long Beach, Kalifornijoje. Argentinės jaunuolė vadinas Ines Blanca Yatorno, mokytoja, kalbant angliskai, šoka klasiškus šokius ir studijuoja meniską teatrą. Daili mergina.

V. M. Mačnilis

NAUJA LIGONINE VARENOJE

Richmond Hille gyvenanti Jessica Kahles smarkiai verkia, kad jos namuose istikęs gairas sugadino jos vestuvių suknelę. Mano, kad dėl to gali būti nelaimingas vedybinis gyvenimas.

MEDUS

Jeigu dar neparsitraukėte Natūralio Raudonojo Dobilų Medaus iš Thomsono, tai skubiai siūskite užsakymą. Medus yra sveikatai valgyti negu baltas cukrus.

Medus ir citrinos sultys, arba Sage Tea ir medus, pagelbsti nuo šalčio.

Tuoju pasitraukite tikro nesildyto Natūralio medaus. 3 svarai (kvorta) \$1.35.

5 svarai, pusė galiono, \$2.50.

10 svarų (galionas) \$4.70.

Už persuntimą užsimita pirkėjas

J. W. THOMSON

REF 1, Rt. 32, N. Franklin, Conn.

Prašome Dėmesio!

Aišku, jog kiekvienas norime linksmai praleisti sekančią vasarą. Bet kaip tą malonumą atsiekti? Patarimas: Dalyvaukite piknikuose, linksuose sueigose, gražuose parkuose, tyrame ore, prie muzikos, prie dainų. Štai mūsų progos:

NAUJOSIOS ANGLIJOS
Lietuvių Piknikas
BIRŽELIO 9 JUNE
LAWRENCE, MASS.
(METHUEN)

BALTIMORE, MD.
Laisvės Piknikas
BIRŽELIO 16 JUNE

MONTELLO, MASS.
Laisvės Piknikas
LIEPOS 4 JULY

BROOKLYN, N. Y.
L.L.D. 2-ros Apskrities
Piknikas
LIEPOS 14 JULY

Išitemykite datas ir dalyvaukite šiuose pasilinksiminuose

PHILADELPHIA, PA.

HELP WANTED—FEMALE

Keypunch Operators. Imm. openings. Exp. operators on O-16 or O-24 and O-26 machines. Steady year round employment. Center City office. 5 day week. Pleasant working conditions. Salary commensurate with experience and ability, excellent company benefits. Apply: GULF OIL CO., 1515 Locust St. or call PE. 5-4240. Ask for Mrs. J. M. Lindelow. (85-91)

WOMAN

Experienced for permanent position in religious institution. Duties are—assisting in Dining Room and Kitchen. Live in, maintenance, plus good salary. Good personnel policies. Phone to arrange appointment.

TR. 7-8925

(85-91)

nai pastatai. Čia tipinė mechaninė skalbykla, kuriai įrengimai gauti iš Vokietijos Demokratinės respublikos, dizelinė elektrinė, sandėliai daržovėms ir ledams, artilerijos šulins ir pagalbinės patalpos.

Statybininkai, vadovaujami darbų vykdytoju J. Valentinavičium, baigia sutvarkyti ir gražiai įrengti kiemą.

D. Staselis

AR BIBLIJOS PASAKA

apie Samsono spėką turi kokią reikšmę?

Fransas Bitautas, išradėjas Naujos Gaidybės—"New Era" mūšinio galvai magotai, sako: Stiprus plaukai duoda energijos, daro asmenį jaunu. Pats išradėjas ir daugelis kitų jį vartoja jau per 40 metų ir jie turi jaunus plaukus ir nepaprastą energiją. Išradėjas pataria visiems naudoti Naujos Gaidybės miltinį. Priešukite \$2.00 už 8 uncijų bonką.

F. BITAUTAS
303 So. Pearl St.
Denver, Colorado

Rochester, N. Y. — Special!

Gedemino Draugystė rengia vakarinią pagerbimui senesnių savo narių, įvyks šeštadienį, gegužės 11 d., savoje svetainėje, 575 Joseph Ave., prasidės 6:30 val. vakare.

Maloniai kviečiame ne tik apylinkės visuomenę, bet ir kanadiečius atsilankyti į šį banketą. Mes pasirūpinsime visus maloniai priimti ir tikrai gerai pavaišinsime.

Vakarinė bus kalakutienos su visais geriausiais prieskoniais. Apart vakarienės bus gera muzika šokiams. Taigi užtikriname, kad visi turėsite daug malonumo čia atsilanke.

Rengėjai

Lawrence, Mass. Banketas

Ivks Sekmadienį
Gegužės 19 May

Tai tradicijiniai metinis banketas, susitikimui, pasilinksimimui sulaukus pavasario. Banketas bus gražijame

Maple Parke
Lawrence-Methuen, Mass.
Pradžią 2-ą Valandą Popiet

Kviečiame vietinius ir kaimyniškų kolonijų lietuvius atsilankyti į šį banketą. Čia gražiai praleisite laiką puikiame ore su seniai matytais savo pažįstamais.

RENGIMO KOMITETAS

KRISLAI

(Tęsa iš pirmo pusl.)

apaštaly". Evangelijoje esą kalbama apie darbo žmonių vienybę. Labai ji smerkė rasistų terorą pietinėse valstijose. Už jos drąsą tokiam taptinge pasirodyti ją karštai pasveikino visa entuziastiška publika.

Mitingui atsiuntė laišką neseniai suvienyta socialistų ir socialdemokratų partija. Ji niekad, o niekad nesivienijanti su komunistais. Komunistai pirmą kartą tapo tokiais pat socialistais, kaip ir jie patys.

Kitas keistas laiškas buvo skaitytas nuo Norman Thomas, socialistų lyderio. Netiesa, girdi, kad jis norėjęs pasirodyti ir kalbėti šiame mitingui. Kaip kad būtų gandai.

Norman Thomas sutinkas kalbėti nuo vienos estrados su komunistais, sutinkas jis su jais debatuoti ir "peštis", bet jokiu būdu negalys su jais džiaugtis ir vienytis!

Keisti tie žmonės broliai socialistai. Kai reikia visų socialistinių pažūrių vienybės, jie kalba prieš vienybę. Ne tik kalba, bet ir didžiuojasi tokiu reišmintingu savo nusistatymu.

Gegužinė praėjo. Praėjo didžiulis mitingas. O kas dabar, o kas toliau?

Jeigu kalbėtojų norai ir pranasavimai išsipildys, tai laisvės kovai turėsime derlingus metus. Pastarieji dveji metai buvo labai lietingi, viskas beveik supuvo laukuose. Dabar gi labai gražu, šiltas, malonus oras. Gal užaugs didesni derliai, būsimie turtingesni.

Laiška rašytas bal. 6 d.

Gerai, kad pradžia padaryta. Gerai, kad vienybės siekiama. Prie sveikos darbininkiškos dviosios kada nors sugrįš ir oficialieji socialistai ir susiras kelius į tokia visuotina vienybę.

Policistas: plėšikas ir žmogžudys

Brooklyno teisme bartenderis J. Ward liudijo, kad policistas Fleming, apiplėšimo tikslu įsiveržęs į jo salūną, užmušė ten buvusį John Sheerin.

Kalbink užsirašyti Laisvės tuos, kurie jop dar neskaity.

PRANEŠIMAI

RICHMOND HILL, N. Y.
LDS 46 kv. susirinkimas įvyks geg. 8 d., 7:30 v. v. Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Turėsim svarbių reikalų aptarti. Valdyba. (88-89)

PHILADELPHIA, PA.
LLD 10 kuopos susirinkimas įvyks geg. 10 d., 7:30 v. v. 1150 N. 4th St. Nariai malonėkite dalyvauti laiku, ir užsimeklkite duokles už 1957 m. Turime ir kitų svarbių reikalų. Valdyba. (88-90)

BROCKTON, MASS.
LLD 6 kuopos susirinkimas įvyks geg. 6 d. Liet. Taut. Namų kambaryje, 8 Vine St., 7:30 v. v. Turime visus narius dalyvauti, turėsim geras apkalbėti Laisvės pikniko reikalus. Turime gerą talką, tai bus ir geros pasekmės. Liet. Taut. Namų D-vės minėjimas, 44 metų sukaktis, tam tikslui įvyks meno vakaras. Bus perštomu Operetė "Teismo Komedija", kuri suvaidins Aldo Choras iš Brooklyno. Įvyks geg. 11 d., 7 v. v. Tikėtai yra platinami. Draugijos nariai kviečiami dalyvauti, pamatykite gražią operetę ir bus finansinė nauda Draugijai. Geo. Shimaitis. (86-88)

RICHMOND HILL, N. Y.
LLD 185 kuopos susirinkimas įvyks gegužės 8 d., 7:30 vakare, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill. Nariai malonėkite susivienyti skaitlingai. Kurie dar nepasimeklėję, malonėkite ateiti ir pasimeklėti. Valdyba. (87-88)

BROOKLYN, N. Y.
LDS 1-mos kuopos susirinkimas įvyks antradienį, gegužės 7 d., 7:30 val. vakare, Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Kurių duoklės nemokėtos, malonėkite ateiti ir užsimeklėti, kad nesusipduotumėt. Valdyba. (87-88)

MOTINOS DIENA
Duokite savo mamytėi puikią dovaną Motinos Dienai, tai puiki gėlių, arba gražių puodėlių, turime visokių.

BEDFORD FLORISTS
189 Bedford Ave., B'klyn, N. Y. EV. 7-7883.

Iš laiško iš Lietuvos

Bronė Zmitraitė, Johnson City, N. Y., gavo ilgą laišką nuo savo pusbrolio J. Zmitros iš Kuršėnų rajono Saurimaičių kaimo. Apart grynai asmeninio pobūdžio dalykų jis rašo:

"Kol kas gyvename vidutiniai. Dirbu, kaip dirbęs, kolūkyje — abudu su žmona. Sūnus Vytautas įsvyko į Vieksnių mechanizacijos mokyklą, mokytis traktoristų ir šoferių. Dabar pas mus mokslas lengvai priemenas. Valstybė moko veltui, duoda visą pragyvenimą ir dar stipendiją po 100 rublių mėnesiui. Gal jam nereikės, kaip man, juoda purvą bristi. Tik jis buvo nelabai sveikas ant plaučių. Gydėsi. Dabar jau kaip ir sveikas. Alkoholio ir tabako visai nevartoja, tai daktaras užgamtavo, kad bus sveikas, nes dar jaunas ir lengvai gali išsigydyti, ir į mokslą priėmė. Sūnus Rymukas dar lanko mokyklą, 4 klasę; šiomet baigs. Zofija kaip mokytojavu Linkuvos rajone, taip ir tebėra ten. Kol kas ir jai neblogai sekasi.

"Siemet pas mus pavasaris ankstyvas, šiltas; jau miško žibutės pradeda žydėti. Gal turėsime derlingus metus. Pastarieji dveji metai buvo labai lietingi, viskas beveik supuvo laukuose. Dabar gi labai gražu, šiltas, malonus oras. Gal užaugs didesni derliai, būsimie turtingesni."

Worcester, Mass.

Worcesterio geri Vilnius patriotai pasveikino Vilnius šerininų suvažiavimą, kuris įvyks gegužės 5 d. Balandžio 28 d. turėjome su rengtį pietus. Nors ne daug žmonių turėjome, bet visgi pelno liko. Pas mus neįprasta rengti pietus, bet dauguma nutarė daryti pietus vietoj vakarienės. Keleto draugų nebuvo, net ir tu, kurie norėjo pietų. Tai labai negerai. Ateity turėtum visi dalyvauti.

Nuo parengimo liko \$18. Aukojo pavieniai: J. Jeskevičius ir J. Skliutas — po \$2. Po \$1: P. Bacevičius, F. Bukatik, L. Zalimas, O. Sidarienė, L. Ausiejienė, A. Urban, A. Pilkauskas, J. Raulušaitis, J. Šiūša, D. Jusius, V. Žitkus, P. Sadauskas, J. Deksnis, F. Šiuša, Patriotas, P. Jučius, J. Bendorius, A. Vosilienė, J. Nārusevičius, J. Gerdauskas, F. Petkūnas, G. Petrauskas. J. Skliutas

Paibaigė prekybos paroda

Pasaulinė prekybos paroda, kuri vyko per kelias savaites, New Yorko Coliseum, jau uždaryta. Ją aplankė šimtai tūkstančių žmonių.

PAIEŠKOJIMAS

Paiško brolio sūnus Jonas Orinas savo dėdės Mike Horinto, 1939 m. gyveno Brooklyne, N. Y. Paiško sesuo Ona Kučinskienė sesers Antaninos Sinkaitės, po vyrų Mrs. Mike Radzevičienė; 1939 m. gyveno Sprinkvile. Prašom jų atsiliepti, arba jų gimines ar apie juos žinančių, už ką būsiu dėkingas. Galite rašyti man: Stasys Kučinskas, Rukšėnų kaimas, Veltuvos paštas, Vilkijos rajonas, Kaunas, Lithuania, USSR. Arba B. Nelesh, 5124 Valley St., Philadelphia 24, Pa. (87-88)

MATTHEW A. BUYUS (BUYAUSKAS)

Laidotuvių direktorius

426 Lafayette St. Newark 5, N. J. Market 2-5172

New Yorko ir Apiešlinkės Žinios

Sveikinimai Vilniai

Per Vinca Cepulį sveikina Vilnius šerininų suvažiavimą su dovanėlėmis sekami laisviečiai:

- G. Waresonas \$10.00
 - A. Velička 1.00
 - A. Gilmanas 1.00
 - F. Krunglys 1.00
 - V. Cepulis 1.00
 - M. Stakovas 1.00
 - A. Mureika 1.00
- Viso iki šiol susidarys \$215.00.

Pinigai siunčiami Vilniai. R. M.

Gaisras sunaikino 20 namų

Suffolke paviete istikės gaisras smarkiai apnaikino Patchogue miestelį. Apie 20 namų sunaikino. Apie tūkstantis gaisragėsių darbuoski, kad gaisra sulaukyti.

Diskusuos, kaip Am. pasiekti socializmą

Sekmadienį, geg. 5, kaip 8 val. vakare, Brighton Centre, 3200 Coney Island Ave., Brooklyne, rengiamos diskusijos, kaip Amerikoje prieiti prie socializmo.

Kalbės "Daily Worker" redaktorius John Gates, Liberation red. A. J. Muste ir Socialistų darbo partijos sek. Farrell Dobbs. Tai bus trijų skirtingų įsitikinimų kalbėtojai: komunistas, trockistas ir socialistinis liberalas. Tai, socialistinės vienybės diskusijos.

New Yorko spaudoje

Miesto taryba "nyksta"
"Pirma buvo 25 miesto tarybos nariai. Dabar yra 23..." Taip sako "Times" vedamajame straipsnyje, kurį utgalvuoja "Miesto taryba nyksta". Tas laikraštis sako, kad abu tarybos nariai, Quinn ir Cunningham, negali teisintis, kaip jie tai daro, kad jie nežinojo, jog nusižengia miesto tarybos nario elegsio įstatymams. Quinn sėdėjo taryboje net 20 metų, Cunningham 12. Abudu buvo svarbių tarybos komitetų pirmininkai. Jie turėtų žinoti geriau, sako "Times".

Kaip žinia, abu mimieji pasitraukė iš miesto tarybės, kad išvengtų išmetimo, o išmesti juos buvo planuota dėl to, kad jie pelnijos pasinaudodami savo pozicijomis.

Meany'o hypokritiškumas

Kaip žinia, AFL-CIO prezidentas George Meany Gegužės Pirmos proga per radiją "Laisvoji Europa" kalbėjo į pasaulio darbininkus. "Daily Worker" nurodo, kad Meany kalba yra ne tik žalinga, bet ir hypokritiška. Jis vyriausiai savo kalboje kiršino prieš komunizmą, o savo kalbą jis vadino "Pirmosios Gegužės sveikinimais". Vienok, šioje šalyje Meany ir jo draugai visai Gegužės Pirmąją ignoruoja, nei nepagalvoja apie jos šventimą. Jis sakė Europos darbininkams, kad jie turėtų Gegužės Pirmą atimti nuo komunistų. Tad, kodėl jis čia vietoję, jis, Meany, ir kiti vadai nepagalvoja apie Gegužės Pirmosios šventimą, kodėl palieka jį vien kairiečiams?

Paskutinis priminimas operetės mylėtojams

Rytoj, geg. 5 d., visi žavėjanties muzikos ir gražių operetėjų mylėtojai kviečiami laiku pribūti į Liberty Auditoriją, Richmond Hill, N. Y. Salė randasi prie 110th St. ir Atlantic Ave. Vaidinimas prasidės 3:30 val. po piet. Koks gali būt nesmagumas tiems, kurie pavėluotų nors ir 10 minučių? Mat operetę geriausia galima suprasti ir jos žavinga muzika

pasitenkinti tik tada, kai ją išklausai nuo pat pradžios iki pabaigos.

Tie, kurie anksčiau suvažiuos, galės susitikti ir pasikalbėti su atvykusiais svečiais, Taipgi Auditorijos valgykloje dar bus galima ir pasivaikinti.

O tai reikšia: juo anksčiau pribūsi, tuo daugiau laimėsi.

J. G.

Aplankiau dipukų sumuštus Julij ir M. Kalvaičius

Eidamas Brooklyno Grand Streetu paslinku savo gerai pažįstama dar iš Lietuvos parapijona. Paspaudėm drūčiai viens kitam rankas ir pradėjome kalbėti apie iš Lietuvos atsiųstus laiškus.

Kada pasibaigė mūsų pokalbis apie tuos laiškus iš Lietuvos, jis klausia mane, ar skaitai laikraščius. Sakau: kaip kada užėina kokia ukvata, tai nusiperku ir skaitau. Mano parapijona išsitraukė iš kišenės net keturis laikraščius — Vienybę, Darbininką, Keleivį ir Laisvę, sakdamas: "As visus skaitau".

Jis užklauso mane, ar aš pažįstu Julij Kalvaitį ir jo žmoną Marijona. Sakau, pažįstu, kelis sykius juos mačiau ant parapijos piknikų Jamaičio ir Klasičaus Parke. Sakau, tai linksni žmonės. Ypačingai man patinka Kalvaitienė, myli dainuoti ir visada būna linksmas.

Tas mano parapijona pažiūrėjo man Laisvę ir sako: žinrėk, jie tapo dipukų sumušti Apriliaus 13 dieną prie Kultūrinio Centro Richmond Hill. Žiūrai į laikraštį ir savo akimis netikui. Sakau, čia tik kepeno nors sugalvotas dalykas, nes negali būti tikenybė. Kaip ir kas gali turėti tokią drąsą mušti tokius ramius žmones ir dar tokio seno amžiaus, žinodamas, kad jie abu du yra virš septyniadesimties

Dipukiškiems organizatoriams teko smarkiai apsilvilt

Jau buvo Laisvėj rašyta, kad "lojalumo parade" balandžio 27 d. lietuvių grupė buvo maža.

Dabar tuo klausimu rašo Vienybėje "organizacinio komiteto pirmininkas" tūlas Rūnas Kezys. Jis sako, kad tikrai tančiai kitataučių ir amerikiečių organizacijų parade dalyvavę. Pentkajai Avenue žygias.

"Oras buvo puikus", rašo Kezys, "ir buvo tikėtasi bent penkšimtės mūsų tautiečių. Deja, organizatoriams ta prasme teko apsilvilti..."

"Ši kartą eisenos organizavimo darbu ALT perleido New Yorko jaunimo organizacijoms, vadovaujant skautams. Į organizacinį komitetą įsijungė 11 jaunimo organizacijų. Deja, organizatoriams ir čia teko apsilvilti, nes pajėgios jaunimo organizacijos, kaip Sporto Klubas, Atletų Klubas, neparodė jokio intereso paraos organizavime. Taip pat nesusilaukta jokios paramos ir iš studentų Santaros, nors jos buvo žadėta daug."

Apsilvilti teko todėl, kad tie lietuvių organizatoriai "lojalumo eiseną" pavertė priešovietine propaganda, kuriai daugumas lietuvių visai nepriitaria. Todėl daugelis organizacijų, iš kurių tikėtasi aktyvumo, pasiliko pasyvs.

Eisenoje aktyviai dalyvavo ir savo hitlerinė propagandą

Teatruose

- Victoria teatre rodo Bachelor Party.
- Capitol teatre — Twelve Angry Men.
- Paris teatre — Gold of Naples.
- Guild 50th St. teatre — Young Stranger.
- Art teatre — Albert Schweitzer.
- Fine Arts teatre — Red Balloon.
- Plaza teatre — Lust for Life.
- Translux teatre — La Strada.

Gavo 30 metų kalėjimo

Ewart Thomas, apiplėšimo tikslu mirtinai peršovęs Eugene Owes, dabar gavo 30 metų iki viso amžiaus Sing Sing kalėjimo.

Reikalus žymaus algy pakėlimo

Transport Workers unijos prez. M. J. Quill paskelbė, kad unija reikalus savo 35,000 darbininkų žymiai pakelti algas. Apskaiciuojama, kad šis pakėlimas Transit Authority kainuotų apie 62 milijonus dolerių.

Quill taipgi reikalauja, kad būtų pravesti visoje subviji, autobusų ir dirbtuvėse balsavimai ir laimėjusi unija turėtų apimti visą industrija.

Milionierius vedė 10-tą žmoną

Milionierius Tommy Manville šiomis dienomis vedė 10-tą žmoną. Jis — 63 metų, ji — 26.

Peiliu sužeidė savo dukteris

Peter Yacuzzo, prieš trejus metus atvykęs iš Italijos su savo žmona ir keturiom dukterim, susikivirčines šeimoje, peiliu smarkiai supiaustė 21 metų dukterį ir 8 metų dukterį, ir pasigriebęs \$300 pabėgo.

Katalikas

Išrodykite gražiai tose vestuvėse ar parengime. Mes pataraujame visoms Queens gyvenotojams. Turime tuxedos, ir kitų vakarinių kostiumų. Kainos prienamos.

GRAND TAILORS
83-05 Grand Ave., Elmhurst, L. I. HA. 9-3266.

Gaus 200 daugiau policistų

Šią vasarą Coney Islandui bus paskirta daugiau policistų, kad geresnę apsaugą lankytojams suteikti, nes dideliu susikimšimu vagiliai pasinaudoja.

Worth 2-9416 — Oru Vėdinama ANIELLO'S Villa Savola, Inc. Atsiveskite į Motinos Dienoj. Neapolitan valgiai. 88 Mulberry St., So. of Canal St. N. Y. C.

MALE and FEMALE

Abelna Cafeterijos Darbininkai
Visiems šifams
Kreipkitės Asmeniskai

AL GREEN ENTERPRISES
c/o FORD MOTOR CO.
CAFETERIA
Rout 17, Mahwah, N. J.
(84-90)

HELP WANTED-MALE

MASINISTAI

PIRMOS KLASES
Operuoti sunkiems darbamams Lathe, Apmokamos vakacijos, Nuolatinis darbas.
J. V. PILIECIAI
AERODYNAMIC LABORATORY
527 Atlantic Ave., Freeport, N. Y.
MA. 3-0806.
(87-93)

Pardavėjai. Kepyklos gaminiai. Puiki progą įsikviam vyrui. Gera jeiga. Kompnija augs didyn, yra progą pasiekti vedėjo darba.

NIEBELSKI BAKERY
23-64 Steinway St., Astoria, L. I.
(88-94)

TRUCKS

Ford 1955. Stake body, F350. In A-1 condition. Private owner selling low price of \$1,400. Will demonstrate. Many years of good service. Long Island.

Freeport 9-5338 (87-87)

REAL ESTATE

MASPETH
60th St. & 90th Ave. Naujas namas, 2 seimona. Po 4 1/2 ir 3 kambarius. Kaina \$22,500.
Skambinkite:
ED. 3-2059 ar AP. 7-6387.
(88-94)

Dėl gražiai išrodančių kostiumų, kreipkitės pas mus. Mes kostumeriskai pritaikysime tuxedus ir kitus vakarinius kostiumus. Vėliausiu madu visokiems pokiliams.

LA FORGIA FORMAL WEAR
21-31 Steinway Street
Arti Astoria Blvd.
Astoria, L. I. RA. 6-4206.

Harveys' Mens Dress Suit Shop of Queens Village. Complete line of latest models. Tuxedos, Full Dress. Open to 9 P. M.
HARVEY'S FORMAL WEAR
212-35 Jamaica Avenue
Queens Village, L. I.
HOLLS 4-0720.

FIRMA

PARCELS TO RUSSIA, INC.

Yra Pati Atsakomyžiausia
Persiuntime Siuntinių į Tarybų Sąjungą
(Lietuva, Latvija, Estija ir kitas)

Siunčiame su maito apmokėjimu čia ant viejos

Garantuojame pristatyt paliudymą su gavėjo parašu ir pareiškiame:

Mūsų prezidentas Mr. John Feigner šiomis dienomis tik grįžo iš Maskvos, kur jis susitarė su Inturistų įstaiga gana patenkintomis sąlygomis daryti siuntinius kas dėl maito.

Mūsų firma yra įgalota apkeinuoti dėvėtus dalykus pagal jos pacios nuozūrą, ir iš savo pusės užtikrina teisinga ir nuozūrių įkainavimą, kas patenkintu siuntėja ir Inturistų įstaiga.

Mes taipgi esame Inturistų įstaigos įgaloti ruošti turistų kelionę iš Jungtinių Amerikos Valstijų į Tarybų Sąjungą, kaip individualių žmonių, taip ir grupių.

Jeigu norite apsilankyti Tarybų Sąjungoje tai kreipkitės pas mus:

PARCELS TO RUSSIA, INC.
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.
Tel.: Ingersol 7-6465 Ingersol 7-7272